

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Рослинництво є важливим сектором економіки держави та джерелом прибутків суб'єктів підприємницької діяльності. Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва та покращення її якості є актуальним питанням, особливо за умов, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства та її нестача. В зв'язку з цим питання обліку в галузі рослинництва є досить вагомими, оскільки лише облік є єдиним джерелом об'єктивної інформації, необхідної для управління та контролю за економічними показниками виробництва продукції рослинництва [1, 104].

Проблемі обліку витрат приділялося чимало уваги, як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Найбільш фундаментальними і такими, що охоплюють різні аспекти даної проблеми є праці зарубіжних авторів К. Друрі, Ч. Т. Хорнгерена та Дж. Фостера, серед вітчизняних дослідників варто виділити праці С. Ф. Голова, П. Т. Саблука, В. Г. Лінника, Ю. Я. Литвина, В. М. Жука, М. Ф. Огійчука та інших.

Дослідження проводились на базі сільськогосподарського виробничого кооперативу «Світанок» Київської області Ставищенського району.

Визначення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства залежить від собівартості виробленої продукції. Для виробництва конкурентоспроможної продукції калькуляція собівартості повинна здійснюватись в розрізі не тільки бухгалтерського обліку, але й використовуватися для контролю і управління витратами [2, 16]. В даний час найбільш повно цим вимогам відповідає калькуляція продукції в системі, пропонуємо запровадити в СВК «Світанок» систему калькулювання витрат за методом директ-костинг.

Метод директ – костинг базується на тому, що всі витрати поділяються на прямі і непрямі. Прямі витрати безпосередньо відносяться на той чи інший вид продукції. Основною ознакою директ – костингу є те, що собівартість калькулюється тільки на основі прямих звітних виробничих витрат; решта витрат – постійних і невиробничих покривається за рахунок загального доходу підприємства [3, 35].

Використана в системі директ – костинг класифікація витрат дає чітку інформацію по видах продукції, по прямих витратах. Ця інформація необхідна при розробці програм по збільшенню рентабельності кожного виду продукції зернових культур, що вирощує господарство.

Інтеграція управлінського і фінансового обліку є другою особливістю системи директ-костинг [4, 49]. Її суть полягає в тому, що

записи на рахунках управлінського і фінансового обліку об'єднуються в загальну систему таким шляхом, що всі внутрішні операції виробничого обліку відображаються в Головній книзі. Звіти про виробничі витрати і звіти про прибутки та збитки регулярно надаються керівництву у вигляді залежності даних «витрати – обсяг – прибуток». При запровадженні на підприємстві системи директ-костинг пропонуємо для обліку витрат використовувати Відомість обліку змінних витрат, яка є регістром аналітичного обліку. Дана відомість надаватиме інформацію про розмір витрат наростаючим підсумком з початку року в розрізі статей витрат і її дані використовуватимуться для розрахунку маржинального доходу.

З метою отримання місячного результату від виробництва зернової продукції, пропонуємо застосовувати Розрахунок фінансового результату від реалізації продукції зернових культур, який складається в кінці місяця бухгалтером по обліку процесу реалізації і підписується головним бухгалтером і керівником. В ньому показується маржинальний і чистий дохід.

При використанні директ – костинг не всі витрати включаються до собівартості продукції звітного періоду [3, 37]. Постійні витрати не утворюють елементів собівартості і вони як витрати даного періоду списуються за рахунок отриманого прибутку протягом того періоду, в якому були понесені. Система директ – костинг дозволяє здійснювати більш оперативний контроль за постійними витратами, ніж це можливо при системі повного розподілу витрат, оскільки в процесі контролю за собівартістю продукції використовуються стандарти на постійні витрати та змінні.

Таким чином впровадження системи директ – костинг в СВК «Світанок» матиме наступні переваги: дані про собівартість, обсяг, прибутки, необхідні для цілей планування прибутку, завжди можна отримати з регулярної і тому керівництву непотрібно вести паралельно два розрахунки для пов'язання їх один з одним; прибуток за певний період не змінюється під впливом постійних накладних витрат при змінні залишків запасів; підкреслюється вплив змінних на прибуток; показники маржинального доходу дозволяють оперативно оцінити продукцію; система директ – костинг оцінює запаси відповідно до поточних витрат, необхідних для виробництва продукції.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи» // Облік сільськогосподарської діяльності: Навчальний посібник / За ред. Жука В. М. – К.: Видавництво ТОВ «Юр – Агро – Веста», 2007. – 368 с.
2. Кононенко М. П. Техніко-технологічні напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва // Економіка АПК.

- 2008. – № 8. – С. 15–19.
3. Сук Л. Облік витрат на біологічні перетворення поточних біологічних активів рослинництва // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2008. – № 10. – С. 34–37.
  4. Сук Л. Бухгалтерський облік сільськогосподарської продукції// Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2008. – № 6. – С. 49–50.